

HUDBA ZROZENÍ

Sloka 1. – Píseň k porodu

Hned na začátku těhotenství jsem měla sen. Kdosi mi v něm řekl, že mým úkolem na následujících devět měsíců je najít pro miminko píseň k porodu. Dávalo mi to smysl, a tak jsem na tom začala pracovat. Žádný problém, řekla jsem si, zkusím nějaký kurz muzikoterapie pro těhotné, v dnešní době jich jsou mraky. Brzy se ukázalo, že tudy cesta nevede. Pochopila jsem, že se nejedná o žádnou konkrétní píseň, kterou by miminko chtělo slyšet při porodu. Jednalo se o soubor podmínek, okolností a situací, které miminko ke svému zrození potřebovalo, aby vše mohlo proběhnout hladce. Každá situace, která nastane, má své určité vibrace a vibrace jsou zvuk. Miminko chtělo slyšet svou „píseň“, harmonický souzvuk situací. Tohle jsem tedy měla hledat.

O devět měsíců později jsem cítila, že mám hotovo a nezbývá než odevzdat vše do rukou osudu a čekat na správnou chvíli. Byla jsem klidná. Věděla jsem, že jsem udělala vše, co bylo třeba pro snadný průběh porodu udělat, a že jsem se se ctí popasovala se všemi výzvami, které mi toto těhotenství přineslo. Věřila jsem, že teď dostanu porod jako bonus za odvedenou práci.

Týden před porodem jsem zase měla sen. Viděla jsem v něm sebe, jak mi středem těla směrem shora dolů prochází jakýsi energetický vír či spirála. Cítila jsem, že stačí v této poloze setrvat a jenom otevřít miminku cestu, jako když se otevírají vrátka. Miminko pak vyjde ven stejně snadno, jako kdyby vyšlo ze svého domečku na procházku.

V den, kdy měla zaznít naše píseň, jsem ráno jako vždy vedla dceru do školky. Domů jsem se vrátila s pravidelnými kontrakcemi po pěti minutách. Udivilo mě, že to vůbec nebolelo. Nebyla jsem si proto jistá, jestli porod už začal, nebo ne. Věnovala jsem se tedy obvyklým domácím pracím. V jedenáct hodin přišel domů manžel z dělené směny a začali jsme řešit, jestli pojedeme do porodnice, nebo ještě ne, tudíž jestli se má vracet zpátky do práce, nebo zůstat doma. V tu chvíli kontrakce ustaly. (Ať mi někdo vykládá, že psychické faktory nemají na průběh porodu vliv.) Manžel tedy odešel do práce.

Celý den se pak nic nedělo. Večer jsem dostala chuť se projít. Manžel měl po osmé hodině přijet domů, šla jsem mu tedy naproti na zastávku. Společně jsme obešli sídliště a došli domů. Najedli jsme se, vykoukali, ale spát už jsme nešli. Najednou se udělalo zvláštní ticho a klid, bylo to, jako by se náhle zastavil čas. Přišly kontrakce, tentokrát už bolestivé. Začali jsme měřit intervaly. Nejdřív to byly tři minuty, za deset minut už jen dvě.

Věděla jsem, že nesmím udělat stejnou chybu jako při prvním porodu. Tehdy jsem s bolestí bojovala. V duchu jsem ji posílala pryč a přála si, aby ji ze mě někdo sejmul. Tentokrát jsem porodní bolesti vnímala jako „spolupracovníka“, který pomůže miminko přivést na svět. Každou kontrakci jsem proto vítala s myšlenkou „Otevírám cestu svému dítěti“. Hluboce a klidně jsem dýchala a poddávala se bolesti, spolupracovala s ní. Pokaždé jsem se vestoje zavěsila do svého muže. Jeho srdce přitulené k mému mě uklidňovalo a jeho ruce na mém kříži vysílaly uvolňující teplo. Cítila jsem, jak se dítě posouvá pořád níž. Za dalších deset minut už byly kontrakce po minutě.

Volali jsme tedy paní Milenu, porodní asistentku, se kterou jsme byli domluveni, že s námi pojedou do porodnice, aby mě podporovala. „Volejte záchranku,“ doporučila nám paní Milena, „takhle rychle se nic jiného dělat nedá.“

Záchranáři dorazili tak rychle, jako by čekali nachystaní před domem. Mezitím měl manžel na telefonu dispečerku a dělal, co mu radila. Nakonec tedy byl hlavním porodníkem právě on.

Vesmír má smysl pro humor, říkala jsem si, když jsem pozorovala, jak se v pokoji rojí záchranáři. Přála jsem si totiž, aby u porodu byly (s výjimkou mého muže) přítomny pouze samé ženy. Místo toho se syn narodil za přítomnosti pěti mužů od záchranky. Bylo to zvláštní, ale vůbec mi to nevadilo. Záchranáři totiž pracovali jako jeden tým, manžel jim pomáhal, všude kolem sebe jsem cítila jednotnou energii mužského kruhu. Tato energie mě podporovala a chránila a zároveň uvítala mého syna na svět, přijala ho jako člena mužského společenství. Bylo mi jasné, že syn si zkrátka paní Milenu u porodu nepřál, potřeboval ke své cestě na svět mužskou podporu.

Stihlo se to jen tak tak. Záchranáři mi pomohli, abych si klekla (nechtěla jsem, ale vestoje prý dítě nechytí ani zkušený porodník). Ihned potom vyklouzlo miminko ven, samo, během jediné kontrakce, bez jakéhokoli vědomého úsilí. Cítila jsem, jak celým mým tělem prošla obrovská vlna energie směrem odshora dolů. Bylo to podobné, jako kdyby při sprchování voda nestékala po těle dolů, ale procházela skrze každou jednotlivou buňku mého těla. Od první kontrakce uplynulo asi 50 minut. Porodní píseň dozněla.

Sloka 2. – Znásilnění aneb Tady to takhle děláme

Prožila jsem porod, jaký by si každá žena mohla přát. To si myslím já. Nikoliv však zdravotníci. K mému velkému překvapení jsem později zjistila, že část z nich mi nevěří, že to proběhlo tak, jak říkám, a zbytek si myslí, že je to patologické. (?!) Ale pojďme popořádku...

Po porodu mě s miminkem záchranáři odvezli k ošetření do nejbližší porodnice, což je v Motole. Ačkoliv odvedli výbornou práci (za což jim děkuji), v nemocnici dostali hned na úvod vynadáno od paní, kterou jsem identifikovala jako vedoucí oddělení (nevím jistě, pokud si dobře pamatuji, kromě matrikářky se mi tu nikdo nepředstavil). Podle ní mi měli okamžitě po porodu dítěte píchnout oxytocin, abych porodila placentu. Nevím proč, placentu jsem v pohodě porodila ještě v sanitce.

Gynekologické vyšetření, které následovalo, bylo tak hulvátské, jaké jsem ještě za celý život nezažila. Bolelo to podstatně víc než samotný porod. Marně přemýšlím, jak je možné, že když mě dle instrukcí operátorky ze záchranky vyšetřoval manžel, nebolelo to vůbec... Během šití bez umrtvení jsem musela odpovídat na řadu otázek – dotazy na alergie apod. chápu, ale příjmení za svobodna jistě může počkat. Když jsem nereagovala, paní se zvýšeným hlasem podrážděně dožadovala odpovědi. Milá paní, když vás budu píchat jehlou do prdele, jsem zvědavá, jak mi budete odpovídat...

Syna jsem si pochovat nesměla, je mu prý zima a musí do inkubátoru. „Tak mi ho dejte do náruče a přikryjte nás, já ho zahřeju,“ říkám. To mi není dovoleno. Všichni zmizí a trvá celou čtvrt hodinu, než se vrátí s řešením: „Tak my vám ho tu necháme na vyhřívaném lůžku.“ No, aspoň že tak, říkám si.

Krátce poté se zjevuje další sestra a chce syna opět odnést. Sděluje mi, že já mám být na porodním pokoji dvě hodiny, ale dítě jenom hodinu. Pro mě zcela nepochopitelné. I kdybych já nemohla, je tu přece manžel a ten se o dítě postará. Manžel mě v tom podporuje a argumentuje přivolané lékařce: „Paní doktorko, i kráva má u sebe svoje tele a všem to připadá správné a samozřejmé.“ No bodejť. Zkuste jí ho sebrat a vrátit po sedmi hodinách, jako to udělali nám. Už ho nepozná a starat se o něj

nebude. Dostáváme však univerzální odpověď: „My to tady takhle děláme.“ Pane jo, co si mám myslet o vysokoškolsky vzdělaných lidech, kteří mi na všechno odpovídají „protože my to tady takhle děláme“? Jakou důvěru v ně mám mít? Jak mám věřit, že se o mě řádně postarají?

Moje dotazy jsou zjevně personálu na přítěž. Chápu, oni to tady takhle nedělají. Dotazy se tu nevedou, je to práce navíc. Sleduji, jak sestry i lékařky neustále vzdychají, vyměňují si významné pohledy a protáčejí oči v sloup. Už si mě zařadily jako problémovou pacientku. A to chci jen být se svým dítětem, nic víc!

Uhájila jsem další společnou hodinu, ale psychicky už jsem úplně na dně. Manžel sleduje, jak na tom jsem, a žádá o odchod domů. „A to jako i s dítětem?“ reaguje neonatoložka. Zařadila se tímto výrokem na první místo mého soukromého žebříčku „Top 10“ nejlepších hlášek, které jsem si od lékařů letos vyslechla. To se mi snad zdá, říkám si v duchu, to myslí vážně?

Potvrzuji jí, že dítě tam opravdu nenechám, a v tu chvíli začíná opravdový hon na čarodějnice. Rozpoutal se šrumec, pořád někdo přichází, odchází, řeší a hlavně – vyhledává důvody, proč to nejde. Hledají se těžko, navzdory péči lékařů jsme zatím oba v naprostém pořádku. Hlavní argument? Však víte – takhle to oni tady nedělají. Od jedné ze sester se dozvídám, že když mi to nevyhovuje, neměla jsem tam jezdit. (?!) Další nominace do Top 10. Měla by to zopakovat, aby se Hippokrates otočil v hrobě do správné pozice.

Jediné tvrzení, které mi připadalo smysluplné, bylo to, že jsme malého před chvílí převáželi v noci v chladu a hned bychom ho zase v tom chladu vezli domů. Proto nakonec souhlasím s tím, že počkáme do rána a půjdeme domů až ráno. Nic jiného mi ani nezbývá. Je mi jasné, že tato lékařka nás domů pustit zkrátka nechce a přehazuje zodpovědnost na někoho jiného – v sedm hodin ráno se totiž střídá směna. Bohužel pro nás, když řekne, že jde dítěti o život, nemám podle zákona jako rodič šanci. Modlím se, aby ráno přišel někdo, s kým se dá normálně mluvit.

Manžel tedy odchází domů. Sestry chtějí jet na pokoj se synem napřed, já mám prý počkat na sanitáře, který mě odveze na křesle. Proboha, už zase? Nemůžu si pomoci, začíná mi to připadat úchylné. Nečekám tedy na sanitáře a běžím za nimi. Běžím je opravdu výstižný výraz, tempo je dost rychlé. Mám dvě hodiny po porodu, motá se mi hlava a bojím se, že omdlím. Nechci však nechat na sobě nic znát, zase by měli další důvod, proč u sebe nemůžu syna mít.

Krátce nato mi oznamují, že má dítě nižší teplotu (co to je nižší?), takže mi ho na pokoj nedají a musí prý do inkubátoru (mimořádně – inkubátor má kolečka, klidně by na tom pokoji mohl být...). Bojím se však už něco řešit a jsem ochotná souhlasit s čímkoliv, jen aby nás ráno pustili domů. Tohle se vážně nedá. Žádám tedy, abych aspoň mohla být u toho inkubátoru. Opět vzdychání a útrpné pohledy. Pak mě pouštějí do místnosti, kde jsou miminka. Nechají mě tam stát a nikdo si mě nevšímá. Je mi na omdlení, a žádám tedy o židli. Po chvíli mi ji donesou a dávají mi najevo, že když tady teda chci být, ať si to užiju. Sestry využívají času; střídají se přede mnou jako apoštolové na orloji a celou hodinu a půl do mě hustí bezpečnostní předpisy a provozní řád. Je půl třetí ráno, už jen koukám do prázdna a nejsem schopná vnímat, co mi říkají. Mučení vězňů už bylo snad v tomhle státě zakázáno, nebo ne?

Po dvou hodinách strávených na židli u inkubátoru, kde spí můj syn, jsem už na pokraji sil. Je mi zle a všechno mě bolí, na židli si mačkám břicho. Opouštím tedy syna a jdu si na chvíli lehnout na pokoj.

Tam se rozbrečím. Ještě že mě nikdo nevidí. Řekli by, že jsem labilní a nejsem schopná rozhodovat o dítěti.

V pět hodin ráno konečně přichází doktorka. Dělá synovi vyšetření, u kterých nesmím být. (!? Pokud vím, mám na to ze zákona právo.) Jediné, co se mi podařilo vybojovat, bylo to, že jsem směla čekat za dveřmi místnosti. Potom mi konečně syna dávají a smím si ho poprvé pochovat – uplynulo sedm hodin od porodu...

Tím však můj boj nekončí. Je ráno a v pokoji se začínají rojit všemožní pracovníci. Tady snad proboha mají na každý úkon jiného člověka! Úkony personálu mají přednost – pokud se dítě zrovna kojí, utrhnete ho od prsa, pracovníce si udělá, co potřebuje, a pak teprve můžete pokračovat. Čas od času se někdo vynoří a ptá se mě: „Vy chcete jít domů?“ A bez jakékoli další reakce zase zmizí. Jak vidno, jsem tu za exota.

Kolem osmé se podává snídaně. Nestíhám se divit: jídlo se nesmí nosit na pokoje a děti zase do jídelny. Hlava XXII. Řeší se to tady tak, že jedna maminka jde jíst a druhá na pokoji hlídá děti, pak se vymění. Nevím, obvykle si pečlivě vybírám, komu nechávám hlídat děti, ale tady ho musím svěřit komukoli, koho ke mně přidělili. V jeslích a školkách se důležitě řeší kvalifikace lidí, kteří se o děti starají – soudím, že v Motole mají zřejmě výjimku ze zákona.

V době, kdy jsem byla snídat (jak se do jídelny dostanou třeba maminky po císařském řezu, to bych ráda viděla), syn zvracel. Paní, která se mnou byla na pokoji, zavolala sestru. Syna opět odvezli, zřejmě tady ještě nikdy neviděli zvracející dítě. Že mu odsáli žaludek sondou (proč, proboha?), to jsem se dozvěděla až z propouštěcí zprávy, nic mi o tom neřekli, natož aby si vyžádali souhlas. Poškrábali mu krk a jícen, v důsledku čehož syn potom dva dny nic nejedl a dávil se, kdykoliv jsem mu dala něco do pusy. Fakt, že zvrací (potom už jejich vinou), použili jako argument, proč nemůžeme jít domů. Viděla jsem však jednoznačně, že náš další pobyt v porodnici není možný, máme-li si oba zachovat zdraví. Trvala jsem proto na svém a doktorovi jsem oznámila, že v prostředí, které tam mají, nejsem schopná kojit, tudíž bavíme-li se o nejlepším zájmu dítěte, je třeba, abychom šli domů.

Doktor je zkušený. Možná už mu dokonce bylo třicet, a proto ví naprosto přesně, že to není pravda a prostředí nemá na spuštění laktace vliv. Co prý bych ještě nechtěla, vždyť mám dítě u sebe. Ale já jsem neustoupila, takže doktor cobydup za čtyři hodiny vytvořil propouštěcí zprávu. Škodolibě k tomu podotkl, že si máme zařídit „odběr z patičky“, který vychází na noc ze soboty na neděli, a že je tedy opravdu zvědav, kde nám to udělají. (Mladíku, jste lékař. Vy nemáte být zvědavý, vy jste tu od toho, abyste mi to pomohl zařídit.)

Nakonec jsme tedy přece jen směli čtrnáct hodin po porodu odejít domů, do zdravého a bezpečného prostředí z dosahu lékařské „péče“. Přestože v Motole to takhle nedělají...

Sloka 3. – Návrat do rovnováhy

Zaplaťpánbůh, zase doma, říkala jsem si. Není to dlouho, co jsme odsud odešli, ale jako by od té doby uplynula celá věčnost. Teď už bude všechno v pořádku.

Hned druhý den ráno k nám dorazila porodní asistentka paní Milena. Vešla do ložnice, rychlým pohledem zkoukla situaci a povídá: „Podívejte se, jak je to dítě zamračené a nešťastné.“ Byla to pravda, syn byl po zážitku z porodnice roztěkaný a neklidný, kvůli zbytečnému odsávání žaludku zvracel a odmítal pít. Paní Milena nás oba prohlédla a vyptala se na všechny podrobnosti. Nutno podotknout, že miminko vyšetřovala tak podrobně, jako to neudělal žádný z lékařů, který ho ošetřoval. A hlavně – na rozdíl od nich to dělala s láskou. Bylo vidět, jak jí záleží na tom, jak se má, jestli mu je dobře a jak se aklimatizuje. Potom ho namasírovala přírodním olejem, který jsem měla pro něj připravený. To se mu líbilo, po masáži se zřetelně uklidnil.

Jelikož se syn vlivem „péče“ lékařů dávil, kdykoliv jsem mu dala něco do pusy, a neměl vůbec sací reflex, doporučila mi, abych mu dávala pít po lžičkách vodu. Nic víc, jenom vodu. Její myšlenku „voda léčí“ si pamatuju doteď. Pak jsem se na její radu svlékla, vlezla si do postele a nahé miminko si položila na hrudník. Vyhrkly mi slzy, protože to bylo přesně to, co mi celou dobu chybělo. Leželi jsme takhle spolu dva dny, druhý den ráno už byl syn klidný, spokojený, přestal zvracet a mně se díky tomu spustilo mlíko.

Paní Milena k nám docházela denně, pečovala o nás, řešila se mnou mé obavy spojené s kojením (resp. nekojením) a radila s technikou i s tím, jak mám s miminkem komunikovat. Díky ní jsem poprvé zažila, jaké to je, když dítě pustí prso a má dost (takhle se to dělá, pane doktore). Udělalo mi dobře, že se ptala i na celkovou rodinnou situaci a zejména na to, jak se s bratříčkem sžívá starší dcera. Pomohlo mi, že jsem s ní mohla sdílet své zážitky, radosti i starosti. Měla pro mě pochopení, pro ni jsem nebyla „ta divná, která furt něco chce“. Její péče byla jako pohlazení po duši i po těle, které jsem v tu chvíli moc potřebovala. Zase jsem cítila, že jsem doma, ve svém světě, kde je normální, že miminko je u své mámy. Je tady normální, že má žena po porodu svatý klid a je o ni s láskou pečováno. Tohle jsem potřebovala, nikoliv místo odpočinku po vykonané práci bojovat o to, aby mi dali dítě (na což máme mimochodem zákonné právo, které bylo tímto hrubě porušeno), nechat si nadávat, běhat po chodbách a mačkat si břicho a porodní cesty několikahodinovým sezením na židli, jak mi to nabídli v porodnici.

Zhruba po týdně jsme se díky péči paní Mileny dali po pobytu v porodnici dohromady a mně začalo vrtat hlavou, co se vlastně stalo. Najednou jsem měla pocit, jako kdyby existovaly dva světy: první svět, ve kterém se odehrál porod a poporodní péče paní Mileny, byl harmonický, klidný a pečující, zatímco svět, který jsem prožila v porodnici, byl hrubý, vulgární a arogantní. V mé hlavě se rojila spousta otázek, na které dodnes nemám odpověď: **Jak to, že zdravé, donošené dítě po snadném porodu dostanu poprvé pochovat až sedm hodin po narození?** Jak je možné, že porodní asistentka poskytuje lepší péči než jedna z našich údajně nejlepších nemocnic? Co bych měla dělat v případě, že budu znovu rodit? A především: jak mám po této zkušenosti do budoucna přistoupit k péči o zdraví své i svých dětí? Můžu ještě nějakému lékaři věřit, když vidím, že mi úplně obyčejně lžou a že jim na mém zdraví vůbec nezáleží?

Ztratila jsem totálně důvěru ve zdravotnictví jako systém i v medicínu jako vědu. Došlo mi, že kdybych nevolala záchranku, mohla jsem být celou dobu doma, v poklidném, pečujícím prostředí. Mohla jsem chovat svého syna během našich prvních sedmi společných hodin. Upadla jsem do depresí.

Sloka 4. – Léčení

Zvorala jsem to, je to moje vina. Neměla jsem volat záchranku, měli jsme to zvládnout doma sami. Zkazila jsem zážitek z porodu sobě i manželovi, synovi jsem způsobila trauma. Už nikdy se to nedá vrátit zpátky. To jsou pocity, které mnou po porodu zmítaly. Celé šestinedělí jsem probřečela, napůl kvůli depresím vzniklým v důsledku pobytu v porodnici, zároveň ale také vděčností za to, že mám kolem sebe taky lidi, kteří mě bez výhrad podporují.

„Jaký je hlavní pocit, který máš v souvislosti s porodnicí?“ zeptala se mě homeopatka Kateřina, kterou jsem kvůli depresím navštívila (že bych vyhledala lékaře, nepřipadá v úvahu – stačilo). Zamyslela jsem se. „Znásilnění,“ odpověděla jsem po chvíli. „Dala jsem jim důvěru, že se o mě postarají, a oni zneužili mé bezbrannosti a...“ Dál jsem to nedořekla rozplakala jsem se. Všechny emoce nashromážděné za poslední týdny ze mě tryskaly ven. Je to tak, cítím se znásilněná. Hrubým zacházením, arogancí, neúctou k lidskému tělu, porodnímu procesu i k životu jako takovému.

Štěstí, že existují lidé, jako je Kateřina. Díky ní teď vidím, jaký to všechno mělo smysl, a tím se mi postupně daří se s tímto příšerným zážitkem vypořádat. Víím, že hulvátské chování pracovníků porodnice, které jsem ve své momentální zranitelnosti vztáhla na sebe, je jejich problém, ne můj. Určité situace se prostě dějí a není v mých lidských možnostech mít je pod kontrolou. Můžu ale pracovat na tom, abych měla pod kontrolou svůj vnitřní svět, abych události, které se staly, přetavila v kameny, o které se můžu opřít a pokračovat dál ve své cestě životem.

Zároveň to všechno ve mně vzbudilo touhu napsat tento text, přispět svým dílem k tomu, aby naše děti přicházely na svět v bezpečných a důstojných podmínkách, aby nám nebylo bráno právo rodit, jak a kde chceme, a aby s námi bylo v nemocnicích jednáno s respektem, jaký si každá lidská bytost zaslouží.

Hodně jsem totiž přemýšlela. Asi jsem byla naivní. Myslela jsem si, že to, co jsem zažila v motolské porodnici, se dnes už neděje, že to zůstalo zapomenuto v sedmdesátých letech, kdy se novorozenci nosili matkám jen na kojení a matky je ukazovaly přes okno tatínkům, kteří stáli dole pod budovou. No, jak vidět, za těch čtyřicet let jsme se moc daleko neposunuli. Jak jsem vyrozuměla, v Motole si na férovku myslí, že přirozený porod znamená, že dítě po porodu nekoupou a že mu neseříznu pupeční pahýl. Toť vše. Dávali mi najevo, že mít dítě u sebe na pokoji je vysoký nadstandard, jelikož většina dětí je u sester, a co prý bych tedy ještě nechtěla.

Děsí mě taky jedna věc. Kdybych chtěla mít další dítě, co bych asi měla dělat? S největší pravděpodobností by další porod byl ještě rychlejší, zase bychom tedy museli volat záchranku a ta by nás zase odvezla do Motola. Děkuju pěkně, nikdy více. Alternativy? Žádné nejsou. Systém je nenabízí.

Pokud bych se rozhodla mít další dítě, přála bych si, abych si mohla svobodně vybrat, kde a jak se narodí. Mým úkolem jako matky je zajistit pro narození svého dítěte bezpečné podmínky, ať už je to cokoliv. Ačkoliv si to zjevně doktoři nemyslí, právě mně jediné a nikomu jinému přece nejvíc záleží na tom, abychom byli oba zdraví. A jsem to zase jenom já a nikdo jiný, kdo zná nejlíp mé tělo a moje dítě, a je tudíž kompetentní činit patřičná rozhodnutí a brát za ně zodpovědnost.

Přeju si, abych mohla rodit doma, budu-li mít pocit, že je to pro nás bezpečné. Pokud bych cítila, že potřebujeme lékařskou péči v porodnici, přeju si, abych ji mohla vyhledat beze strachu, že budeme znásilněni. Přeju si, aby existovaly porodní domy, které by pro mě byly ideální variantou. Přeju si,

abych mohla projevit své přání a uplatnit svá zákonná práva a nebýt kvůli tomu perzekuována. Svě tělo a své dítě znám nejlíp já, proto si přeju, aby byl můj názor respektován. Podporujme společně tyto myšlenky – bude-li nás dost, můžeme se posunout blíž k tomu, abychom jednoho dne žili ve společnosti, která bude o kousek lepší. Svobodnější...

Sloka 5. – Vzkazy

Maminkám

Víte, měla jsem napsaný porodní plán. Měl asi tři strany a všechno, co v něm stálo, jsem považovala za důležité. A myslím si pořád, že to je důležité. Ale ve stavu, v jakém je v současné době české porodnictví, jehož ukázkou jsem měla možnost vidět, je třeba přestat řešit detaily jako kdy přestřihnout pupeční šňůru nebo co potom udělat s placentou. Soustředíme se na to podstatné – obhajujeme své právo porodit v podmínkách, které považujeme za bezpečné, a mít své dítě nepřetržitě u sebe.

Lékařům

Pro lékaře mám vzkazy hned tři:

1. Přijměte konečně fakt, že člověk je komplexní bytost. Nelze ho rozložit na soubor navzájem izolovaných čísel ani nelze vytrhnout z kontextu pouze fyzickou stránku a ostatní ignorovat, jak to děláte. Takhle to opravdu nefunguje.
2. Naučte se rozlišovat fyziologii a patologii. Pokud je něco špatně, naplňujte své poslání, zachraňujte zdraví a životy. V opačném případě s respektem a pokorou ustupte do pozadí a nechte přírodu, ať koná. Věřte, že ani ten nejlepší z vás to neumí líp než ona.
3. Naučte se jednat s lidmi s respektem. To, že jste řadu let studovali, vám nedává právo jednat s lidmi jako s kusem hadru. A jestli vás vaše práce nebaví, jděte dělat něco, kde nemůžete napáchat žádné škody.

Rodině, přátelům a známým, kteří mě devět měsíců podporovali, lektorkám a terapeutkám, které mě opečovávaly

Děkuji. Líp to říct neumím...

Soukromým porodním asistentkám

Vytrvejte. Je vás třeba.

Paní Mileně, porodní asistentce

Nedávno jsem si uvědomila, že vlastně nevím, jak vypadá obličej mého syna, když ho něco trápí. Je neobyčejně spokojený, klidný, když něco potřebuje, prostě mi to „řekne“ – nepláče. A to je z velké části díky Vám, Mileno. Děkujeme.

Sloka 6. – Ozvěna

Homeopatka Kateřina mi to říkala: „Podívej se na něj. Máš dokonalé, zdravé dítě. Takle dokonalost se zrodila skrze tvoje tělo. Není to samozřejmé. Je to zázrak. To je třeba mít v první řadě na mysli.“

Když jsem od ní jela domů, z terapie, kde jsme řešily moje trauma způsobené pobytem v porodnici, nastoupila jsem do metra. Můj zrak padl na plakát, na kterém byla upoutávka nadace Dobrý anděl. Na obrázku byly čtyři těžce nemocné děti (Duchennova svalová dystrofie, nemoc motýlích křídel apod.) a vedle nich pomůcky, které denně potřebují. Je to pravda. Je to zázrak, mít zdravé dítě, a je třeba si toho vážit a víc neřešit. Ale taky je třeba ho v tom zdraví udržet, i když to někdy znamená dělat něco jinak, než si to myslí většina. Nebo doktoři. Odvrátila jsem od plakátu zrak na druhou stranu vozu a zahlédla další plakát: Kéž jsou všechny bytosti šťastny... Náhoda? Kdo ví...

S láskou a přáním štěstí všem bytostem

Petra, Václav a Janíček